І.Ю. Попович, Т.О. Петрушанко

Місцевий медикаментозний супровід порожнини рота пацієнтів після дентальної імплантації

Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава, Україна

Актуальність. У наш час дентальна імплантація є найбільш доцільною методикою заміщення дефектів зубних рядів. Для профілактики хірургічних ускладнень у ранній післяопераційний період неодмінною складовою є місцевий медикаментозний супровід даних пацієнтів.
Метою роботи стала оцінка ефективності препарату «Тантум Верде®» при місцевому використанні в порожнині рота пацієнтів після дентальної імплантації.
Матеріали та методи. Клінічні, функціональні й рентгенологічні дослідження застосування препарату «Тантум Верде®» та 0,05 % розчину хлоргексидину в якості місцевого медикаментозного супроводу сорока пацієнтів віком 25–55 років після дентальної імплантації в динаміці 3–7-и діб.
Результати. Виконані дослідження свідчать про позитивну клінічну динаміку місцевого медикаментозного супроводу пацієнтів після дентальної імплантації в осіб обох груп.
Отримані результати показали позитивну динаміку зникнення запальних реакцій в яснах в осіб обох груп, але за строками вони були у два рази менше в пацієнтів, які застосовували «Тантум Верде®», що підтверджувалось результатами клінічного обстеження.
Висновки. На основі дослідження з'ясовано, що використання в якості місцевого антисептика препарату «Тантум Верде®» у вигляді розчину та аерозолю в пацієнтів після дентальної імплантації є більш ефективним у порівнянні із традиційними антисептиками, оскільки він має більш виражену анальгезивну та протизапальну дію, прискорює зникнення ексудативних змін в яснах. Використання даного препарату дозволяє зменшити відсоток післяопераційних ускладнень і скоротити період ранньої реабілітації пацієнтів після дентальної імплантації.

Ключові слова: «Тантум Верде®», дентальна імплантація, протизапальний засіб.

Робота є фрагментом комплексної науково-дослідної теми кафедри терапевтичної стоматології Української медичної стоматологічної академії «Механізми впливу хвороботворних факторів на стоматологічний статус осіб зі соматичною патологією, шляхи їх корекції та блокування» (державний реєстраційний № 0115U001138).

Останні 20–30 років стоматологія розвивається дуже швидкими темпами. З'являються сучасні методики діагностики та лікування стоматологічних захворювань, нові матеріали та методи їх використання в різних клінічних ситуаціях. Але, на жаль, незважаючи на створення нових і вдосконалення існуючих технологій профілактики й лікування стоматологічних пацієнтів, відсоток передчасної втрати зубів дуже великий. Так, 65 % нашого населення у віці 35–45 років мають дефекти зубних рядів і потребують ортопедичного лікування [3].

Причинами передчасної втрати зубів є карієс і його ускладнення, травма зубів, захворювання тканин пародонту. Утрата зубів призводить до порушення функціонування зубощелепного апарату, розвитку соматичних захворювань, зниження якості життя людини. Тому проблема відновлення дефектів зубних рядів є однією з актуальних у сучасній стоматології [1].

На сьогодні для відновлення цілісності зубного ряду найбільш доцільно використовувати дентальні імплантати, які дозволяють рівномірно розподілити жувальне навантаження та зберегти зуби, які знаходяться поруч з дефектом зубного ряду, від препарування та перевантаження, а також провести профілактику втрати кісткової тканини в ділянці відсутнього зуба.

Одними з ускладнень після дентальної імплантації в ранній операційний період є біль у ділянці встановленого імплантату та порушення цілісності швів. Для попередження розвитку даних ускладнень завданнями лікаря-імплантолога в ранній післяопераційний період є профілактика інфікування місця розрізу, збереження цілісності швів, зменшення набряку в ділянці встановленого імплантату та досягнення місцевого знеболюючого ефекту. Тому однією зі складових успішності дентальної імплантації в ранній післяопераційний період є місцевий медикаментозний супровід пацієнтів.

Мікрофлора порожнини рота багата на патогенні та умовно-патогенні мікроорганізми, тому дуже важливим є адекватний вибір медикаментозних засобів для профілактики інфікування раньової поверхні в ранній післяопераційний період. Для досягнення зазначеної мети пацієнтам призначаються медикаментозні засоби у вигляді ротових ванночок чи обробки різного роду спреями необхідної ділянки порожнини рота.

Для імплантологічних пацієнтів дуже зручними є форми місцевих препаратів у вигляді спреїв, які дозволяють дозовано використовувати їх з більш зручним і чітким нанесенням на потрібну ділянку слизової оболонки без додаткового травмування, яке може відбуватися при використанні розчинів для ополіскування порожнини рота або гелю. Застосування спрею дозволяє попередити небажаного зміщення країв ясен у місці імплантації та зберегти максимальну цілісність швів.

У даному аспекті заслуговує на увагу препарат для місцевого використання комплексної дії «Тантум Верде®» (Tantum Verde, виробник Aziende Chimiche Riunite Angelini Francesco, Італія). Тантум Верде® випускається у вигляді 0,15 % розчину та спрею з характерним запахом м'яти, а також таблеток. Він одночасно з антибактеріальним ефектом має знеболювальні та протинабрякові властивості, оскільки належить до групи нестероїдних протизапальних засобів групи індозолів, що активно діють на ланки патогенезу запального процесу у слизовій оболонці порожнини рота за рахунок гідрохлориду бензидаміну у його складі [5, 6, 8–10]. Препарат має високу здатність проникати в епітелій може кумулюватись в ефективних концентраціях у запалених тканинах ясен без токсичної дії на організм пацієнтів.

При зрошуванні порожнини рота Тантум Верде® відбувається абсорбція препарату тканинами, при цьому 50 % дози всмоктується протягом першої хвилини, а решта – упродовж наступних п'яти хвилин [6]. Бензидамін відновлює цілісність епітелію слизових оболонок і підвищує його опірність до дії місцевих патогенних факторів, особливо біологічних – вірусів, бактерій, грибів. Він блокує розмноження цих мікроорганізмів і пригнічує їх ріст [7, 11, 12], що дуже важливо особливо в перші дні після хірургічного етапу дентальної імплантації.

Метою нашої роботи стала оцінка ефективності використання препарату «Тантум Верде®» у порожнині рота пацієнтів після дентальної імплантації.

Матеріали та методи дослідження

Усього у дослідженні взяли участь 40 пацієнтів віком від 25 до 55-ти років, яким була проведена дентальна імплантація. Зазначені пацієнти були розділені на дві групи: контрольна та дослідна (по 20 осіб у кожній).

Було проведено клінічне стоматологічне обстеження пацієнтів обох груп, яке включало заповнення медичної карти, визначення гігієнічного індексу за Гріном-Вермільйоном, кількісної та якісної проби Шиллєра-Пісарєва, індексу РМА в модифікації Parma, заповнення електронної пародонтальної карти за допомогою системи Pa-ON. Було проведено рентгенологічне дослідження всіх пацієнтів (компьютерна томографія).

За тиждень до імплантації в усіх пацієнтів була виконана професійна гігієна порожнини рота. На момент дентальної імплантації пацієнти обох груп не мали запальних явищ у порожнині рота, рівень її гігієни був задовільним і добрим.

Представникам обох груп клінічного спостереження була проведена двоетапна дентальна імплантація, після якої пацієнтам контрольної групи в якості антисептика застосовували 0,05 % розчин біглюконату хлоргексидину у вигляді ротових ванночок чотири рази на день протягом одного тижня. Пацієнти дослідної групи в якості місцевого медикаментозного засобу використовували розчин Тантум Верде® у вигляді спрею, який наносили на ділянку імплантації 5 разів на добу протягом семи діб. Оцінку результатів проводили на 3 і 7-й день після імплантації. Загальна медикаментозна терапія призначалась згідно з існуючими протоколами курації описаних пацієнтів.

Статистичну обробку результатів дослідження проводили з використанням критерію Стюдента [4].

Результати досліджень

У результаті комплексного клінічного та рентгенологічного дослідження пацієнтів з'ясовано, що місцевий стоматологічний і пародонтальний статус не мав достовірних відмінностей у пацієнтів обох груп на початку дослідження. Рівень гігієни порожнини рота в пацієнтів був задовільним та добрим. Проба Шиллєра-Пісарєва була негативною перед дентальною імплантацією. Клінічно інтактний пародонт був виявлений у 7 (35 %) пацієнтів контрольної та 8 (40%) осіб дослідної групи. Клінічні та рентгенологічні прояви генералізованого пародонтиту початкового й першого ступеня за класифікацією М.Ф. Данилевського (1994) [2] були виявлені у 13 (65 %) пацієнтів контрольної та 12-ти (60 %) пацієнтів дослідної групи, які проявлялись у резорбції альвеолярного паростка до 1/3 довжини коренів зубів і втратою епітеліального прикріплення до 3,5 мм.

На третю добу після імплантації в пацієнтів обох груп спостерігався незначний набряк ясен у ділянці встановлених імплантатів, при цьому шви в усіх пацієнтів були збережені без видимих нашарувань нальоту. Суб'єктивно 15 пацієнтів дослідної групи та 8 пацієнтів контрольної групи не мали больових відчуттів у ділянці імплантації і не приймали нестероїдні протизапальні препарати.

На 7-му добу після імплантації об'єктивно визначалась відсутність гіперемії та набряку в ділянці встановлених дентальних імплантатів у 19 пацієнтів дослідної та 15 пацієнтів контрольної групи. Шви у 20 пацієнтів дослідної групи та 18-ти пацієнтів контрольної групи були збережені. В одного пацієнта дослідної групи та 5 пацієнтів контрольної визначалась незначна гіперемія слизової оболонки альвеолярного відростка в ділянці встановлених імплантатів. Суб'єктивно 20 пацієнтів дослідної групи та 18 пацієнтів контрольної не мали скарг на больові відчуття в ділянці імплантації.

Ослаблення больових відчуттів у пацієнтів дослідної групи пов'язано з тим, що крім антибактеріального ефекту препарат «Тантум Верде®» має ще і знеболюючу дію та прискорює зменшення проявів ексудативних змін в яснах. Використання лікарської форми у вигляді спрею дозволяє зберігати максимально нерухомо ясна в ділянці розрізу тим самим ослаблювати біль і попередвати розходження швів.

Отримані результати свідчать, що нестероїдний протизапальний препарат «Тантум Верде®» доцільно використовувати при місцевому медикаментозному супроводі в порожнині рота пацієнтів після проведення дентальної імплантації.

Висновки

Таким чином, на основі дослідження можна зробити висновок, що використання в якості місцевого медикаментозного препарату «Тантум Верде®» у вигляді аерозолю в пацієнтів після дентальної імплантації є більш ефективним у порівнянні із традиційними антисептиками, оскільки він має більш виражену анальгезивну та протизапальну дію і прискорює зникнення ексудативних змін в яснах. Використання даного препарату дозволяє зменшити відсоток післяопераційних ускладнень і скоротити період ранньої реабілітації пацієнтів після дентальної імплантації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Герасименко С.Б. Сучасні погляди на проблематику передчасної втрати зубів / С.Б. Герасименко, А.К. Семенова, Г.А. Єрошенко, Н.В. Гасюк // Вісник проблем біології і медицини – 2016. – Вип. 2. – Том 1 (128). – С. 174–177.

2. Данилевский Н.Ф. Систематика болезней пародонта / Н.Ф. Данилевский // Вісник стоматології. – 1994. – № 1. – С. 17–21.

3. Заболотний Т.Д. Генералізований пародонтит / Т.Д. Заболотний, А.В. Борисенко, А.В. Марков. – Галдент, 2011 – 240 с.

4. Мінцер О.П. Оброблення клінічних та експериментальних даних у медицині / О.П. Мінцер, Ю.В. Вороненко, В.В. Власов. – К.: Вища шк., 2003. – 350 с.

5. Cioli V. Review of pharmacological data on benzydamine / V. Cioli, C. Corradino, P. Scorza-Barcellona // Int. J. Tissue React. – 1985. – V. 7. – P. 205–213.

6. White S.K. The pharmacology of benzydamine / S.K. White // Res. Clin. Forums. – 1988. – V. 10. – P. 21–25.

7. Epstein J.B. Benzydamine HCl in the prevention of oropharyngeal mucositis in radiation therapy: literature review and clinical study. In: Dick W.C., Bowsher D.R., editors. Benzydamine: a topical NSAID / J.B. Epstein // Res. Clin. Forums. – 1988. – V. 10. – P. 91–99.

8. Hunter K.M. A clinical evaluation of benzydamine hydrochloride / K.M. Hunter // Aust. Dent J. – 1978. – V. 23. – P. 164–166.

9. Sironi M. Inhibition of inflammatory cytokine production and protection against endotoxin toxicity by benzydamine / Sironi M., Pozzi P., Polentarutti N., Benigni F., Coletta I., Guglielmotti A., Milanese C., Ghezzi P., Vecchi A., Pinza M., Mantovani A. // Cytokine. – 1996. Sep. – V. 8, N. 9. – P. 710–716.

10. Sironi M. Differential effect of benzydamine on proversus anti-inflammatory cytokine production: lack of inhibition of interleukin-10 and interleukin-1 receptor antagonist / Sironi M., Massimiliano L., Transidico P., Pinza M., Sozzani S., Mantovani A., Vecchi A. // Int. J. Clin. Lab. Res. – 2000. – V. 30, N.1– P. 17–19.

11. Samaranayake L.P. The effect of chlorhexidine and benzydamine mouthwashes on mucositis induced by therapeutic irradiation / L.P. Samaranayake, A.G. Robertson, T.W. MacFarlane, I.P. Hunter, G. MacFarlane, D.S. Soutar et al. // Clin. Radiol. – 1988. – V. 39. – P. 291–294.

12. Riddington Young J. A camparative study of benzydamine hydrochloride and placebo as analgesics following tonsillectomy / J. Riddington Young // Res. Clin. Forums. – 1988. – V. 10. – P. 102–107.

Местное медикаментозное сопровождение полости рта пациента после дентальной имплантации

Т.А. Петрушанко, И.Ю. Попович

Актуальность. В настоящее время дентальная имплантация является наиболее целесообразной методикой замещения дефектов зубных рядов. Для профилактики хирургических осложнений в ранний послеоперационный период непременной составляющей является местное медикаментозное сопровождение данных пациентов.
Целью работы стала оценка эффективности препарата «Тантум Верде®» для местного использования в полости рта пациентов после дентальной имплантации.
Материалы и методы. Клинические, функциональные и рентгенологические исследования применения препаратов «Тантум Верде®» и 0,05 % раствора хлоргексидина в качестве местного медикаментозного сопровождения у 40 пациентов в возрасте 25–55 лет после дентальной имплантации в динамике 3–7 суток.
Результаты. Проведенные исследования свидетельствуют о положительной клинической динамике местного медикаментозного сопровождения пациентов после дентальной имплантации у лиц обеих групп.
Полученные результаты показали положительную динамику исчезновения воспалительных реакций десен у лиц обеих групп, но по срокам они были в два раза меньше у пациентов, получавших «Тантум Верде®», что подтверждалось результатами клинического обследования.
Выводы. На основе проведенного исследования установлено, что использование в качестве местного антисептика препарата «Тантум Верде®» в виде раствора и аэрозоля у пациентов после дентальной имплантации является более эффективным по сравнению с традиционными антисептиками, поскольку он имеет более выраженное анальгезирующее и противовоспалительное действие и ускоряет исчезновение экссудативных изменений в десне. Использование данного препарата позволяет уменьшить процент послеоперационных осложнений и сократить период ранней реабилитации пациентов после дентальной имплантации.
Ключевые слова: Тантум Верде®, дентальная имплантация, противовоспалительное средство.

Local medication of patient's mouth cavity after the dental implantation

T. Petrushanko, I. Popovich

Applicability. At the present day, dental implantation is the most rational methodology for the dental defect substitution. While doing the surgical implication prophylaxis during early post-operative period, one of the most indispensable components is local medication of these patients.
The aim of the work is to evaluate the efficiency of the «Tantum Verde®» medication for the local use in patient's mouth cavity after the dental implantation.
Materials and methods. Clinical, functional and roentgenologic research of the use of «Tantum Verde®» and 0,05 % chlorhexidine liquid as a local medication of 40 patients aged 25 to 55 after the dental implantation in the dynamics of 3–7 full days.
Results. The researches, which were held, clearly demonstrate the beneficial clinical dynamics of the local medication after the dental implantation in patients from both groups.
The results that were received demonstrated positive dynamics of disappearance of gingiva's inflammatory responses in patients from both groups, but in the matter of time, it was twice faster in patients that took «Tantum Verde®», what was confirmed by the results of clinical examination.
Conclusion. On the basis of the conducted research, it was determined that the use of «Tantum Verde®» as a local antiseptic in form of liquid or overspray, in patients after the dental implantation, is more efficient in comparison with ordinary antiseptics, as far as he has much more prominent analgesic and anti-inflammatory effect and boosts disappearance of the exudative changes in gingiva. The use of this medication affords to reduce the percentage of post-operative complications and decrease period of the early rehabilitation after the dental implantation.
Key words: Tantum Verde®, dental implantation, anti-inflammatory medicine.

Т.О. Петрушанко *– Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава, Україна.*
І.Ю. Попович *– Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава, Україна.*

ВЗАИМОСВЯЗЬ ХРОНИЧЕСКОГО ПАРОДОНТИТА И БОЛЕЗНИ АЛЬЦГЕЙМЕРА

В основе исследовательской работы – взаимосвязь пародонтита и системных заболеваний. Д-р Ватанабе совместно с коллегами ранее пришел к выводу, что в результате хронического пародонтита изменяется метаболизм глюкозы в клетках головного мозга, в связи в чем ученые решили рассмотреть, какие еще механизмы связи могут действовать между заболеваниями головного мозга и ротовой полости.

Ученые определили, что бактерии в ротовой полости могут воздействовать на отдаленные органы, включая головной мозг. Вероятно, что бактерия P. gingivalis может способствовать развитию нейро-дегенеративных заболеваний.

«На основании полученных результатов, мы может предположить, что хроническое воспаление пародонта (бактерия P. gingivalis) может запускать нейро-дегенеративные процессы, которые по проявлениям совпадают с характерными чертами болезни Альцгеймера у человека», – говорят авторы работы.

www.dentalexpert.com.ua